
INGEBOEKT

BASISWOORDENLIJST VOOR MIGRANTENLEERLINGEN

J. Verhulst, E. Vandewalk, R. Matheesen, Basiswoordenlijst voor het onderwijs van het Nederlands aan migrantenleerlingen (LSO), Van In, Lier, 1982, 47 p., 120,- fr.

Dit boekje is zeer welkom op de schaarse Vlaamse markt van Nederlands aan anderstaligen.

Het lijkt bovendien, in zijn eenvoudige en beperkte opzet, een erg handig instrumentarium : van de subjectief geselecteerde woorden worden niet alleen de lemmata maar ook de verschillende morfologische vormen gegeven zoals meervoud, hoofdtijden (nochtans zonder aanduiding van "hebben" of "zijn" bij het perfectum), adjectiefverbuigingen, onregelmatige comparatief en superlatief enz.

De auteurs hebben zich vooral gericht op de (verbale) spreektaal. Enkele interjecties worden daarbij opgenomen. We stellen ons wel de vraag waarom niet meer en wat de basis van de woordkeuze geweest is.

Het Hollands "nou" komt wel voor als interjectie, maar andere vormen zoals "hoor" en vlaamse variatie als "eh", "he", "jong" enz. niet. In dezelfde zin, waarom worden eerder onjuiste woordvormen opgenomen (al of niet Zuidnederlands, dat is de vraag niet) zoals : "lavabo" (wastafel), "melkpot", (melkkan), "studentin" (studente).

Uiteraard wil deze minimale kritiek de uitzonderlijke waarde van dit werkje niet in vraag stellen. Eerder wil zij het als eerste werk constructief beoordelen en daarom de volgende suggesties geven :

- het werk in zijn opzet, keuze, lay-out, doel en verwerking vergelijken met andere gelijkaardige werken. Ter inspiratie raden wij de LET-vocabulary list aan : (L.K. Engels, B. Van Beekhoven, Th. Leenders, Brasseur - 1981 - LET-Vocabulary List. Leuven - Acco) ;
- omdat het werk zeker door handboekontwerpers en individuele leraar bij het voorbereiden van hun eigen materiaal zal worden gebruikt, wilden wij graag de volgende differentiaties :
 - welke woorden zijn - schooltaal/thuistaal
 - definiërende woorden/concrete, familiale woorden
 - per groep het meest frequent ;
- omdat de selectie subjectief is, wilden wij ook suggereren dat het bestand vergeleken wordt met andere, bestaande Nederlandse woorden-

lijsten, om leemten op te vullen (bv. de spreektaal, frekwentielijst van M.J. De Vriendt, de basiswoordenlijst van het "Certificaat Nederlands, U.C.L.").

Wat we als vervolg bijzonder nuttig zouden achten is een oefeningenreeks (van gesloten naar open) waarin deze basiswoordenlijst actief en receptief, in konteksten en semantische netwerken ingeoeft zou worden. Een suggestie voor de uitgever ?

Lut Baten, Blauwe Stap 6, 3020 Herent.

JEUGDLITERATUUR ALS VERSCHIJNSEL

Rita Ghesquiere, Het verschijnsel jeugdliteratuur. Acco, Leuven, 1982, 196 p. H. van Gorp, R. Ghesquiere & R.T. Segers (eds.), Receptie-onderzoek. Mogelijkheden en grenzen. Acco, Leuven, 1981, 260 p.

Het verschijnsel jeugdliteratuur pretendeert als eerste publikatie in ons taalgebied het fenomeen jeugdliteratuur vanuit verschillende invalshoeken op wetenschappelijke wijze te benaderen. (Jeugdliteratuur wordt daarbij gebruikt als overkoepelende term voor zowel kinder- als adolescentenliteratuur). Het boek is gegroeid uit de belangstelling van de auteur voor de receptie-esthetica en haar colleges hierover aan het Departement Literatuurwetenschap van de K.U. Leuven. Het bevat vooral een status questionis van het wetenschappelijk onderzoek in verband met jeugd- en kinderliteratuur en een inventaris van wat nog allemaal onderzocht zou moeten worden. Uitgaande van het literaire communicatiemodel bespreekt Rita Ghesquiere achtereenvolgens de zender, de tekst en de ontvanger van het jeugdboek. De complexiteit van dit communicatieproces blijkt uit de rol van de bemiddelaars (ouders, leerkrachten en andere volwassenen), de verscheidene functies die jeugdboeken kunnen hebben en de nog te weinig onderzochte reële effecten ervan op jonge lezers. Daarna geeft de auteur een overzicht van de verschillende soorten jeugdboeken en van de wijzen waarop ze kunnen worden geanalyseerd en beoordeeld. In de epiloog houdt zij een kort pleidooi voor jeugdboeken met literaire kwaliteiten.

Behalve voor de Leuvense studenten die nu beschikken over een uitgewerkt collediktaat, is dit boek nuttig voor al wie met jeugdliteratuur te maken heeft. Ook niet-wetenschappelijk geïnteresseerden kunnen er, mede dank zij de concrete verwijzingen naar jeugdboeken en -auteurs, hun voordeel mee doen. Interessant lijkt mij vooral de probleemstelling: Is jeugdliteratuur kunst, tendens of trivialiteit ? "De pedagogische instelling ten opzichte van jeugdliteratuur is ervoor verantwoordelijk dat de tweede component van de samenstelling, nl. literatuur, zo dikwijls verwaarloosd wordt", schrijft Rita Ghesquiere op p. 17. Mij lijkt de commerciële instelling van sommige producenten hieraan evenzeer